

ACTUALITAT

EL SIS D'OCTUBRE DE 1934, SETANTA-CINC ANYS

La commemoració de l'aniversari d'un fet serveix per fer-ne memòria, analitzar les possibles causes i els seus efectes i extreure'n conseqüències.

El Sis d'Octubre, a Mataró, a part de les accions polítiques i sindicals organitzades per l'Ajuntament, pel comitè de l'Aliança Obrera, que declara la vaga general, i la presència de gent armada –ben poca– al carrer, cal destacar l'intent de cremar la basílica de Santa Maria, i la sortida, fracassada, dels escamots de Nosaltres Sols i voluntaris d'esquerres cap a Barcelona.

L'intent d'incendi a Santa Maria, protagonitzat per elements anarquistes i del Bloc Obrer i Camperol, sortosament no va prosperar, tot i que el foc destruï l'altar de les Ànimes, un petit altar situat al contrafort dret de l'altar major.

I l'anada a Barcelona dels grups armats mataronins acabà a Badalona, amb retorn a Mataró indis-

criminat, camps a través, després que es va conèixer que el president Companys s'havia ja rendit, i amb detencions i l'empresonament d'alguns participants.

Als nostres *FULLS*, número 20, de data juliol de 1984, quan feia cinquanta anys, alguns dels protagonistes que, dissortadament, ja no són entre nosaltres, varen parlar dels fets. El també desaparegut Esteve Albert, igualment protagonista, va incloure la seva visió en una monografia.

I no coneixem res més. Per això, en la línia de l'opinió expressada en l'editorial dels *FULLS*/94, s'ha de repetir que cal investigar el segle xx.

Dels fets, però, cal extreure'n dues consideracions bàsiques, la primera, que la violència i la força no s'han d'utilitzar per combatre la llibertat de consciència i, la segona, que és necessari valorar el patrimoni cultural del país, perquè mai no es repeteixin les escenes de destrucció.

Manel Salicrú i Puig

Pep Manté.

PEP MANTÉ I SPÀ, *IN MEMORIAM*

El passat dia 20 d'agost va morir l'amic Pep Manté, advocat laboralista.

Havia col·laborat en diverses ocasions amb el Museu Arxiu.

Coneixedor en primera persona del món laboral, sindical i polític de la ciutat, la malaltia no li va permetre d'enllestir un treball que preparava per als nostres *FULLS*, «Mataronins al Tribunal d'Ordre Públic».

Que descansi en pau.

TREBALLS AL CONJUNT DELS DOLORS

Són gairebé enllestits els treballs de renovació de la instal·lació elèctrica, nova il·luminació i museïtzació de tot el conjunt, a càrrec de l'empresa Spectrum Produccions SL.

S'ha substituït la totalitat de les línies elèctriques, que eren antigues i obsoletes. S'ha plantejat nova il·luminació a la capella, remarcant especialment el retaule, les teles de les parets, el sostre i la

zona del cor i la sala de Junes. S'ha col·locat un mòdul informatiu d'ús individualitzat, amb pantalla tàctil, al vestíbul de la capella i s'ha sonoritzat el conjunt. A més, s'ha plantejat un sistema audiovisual en el recinte de la sala Polivalent del Museu Arxiu, prop de l'entrada de la Capella, que, ben aviat, podrà oferir l'explicació prèvia del conjunt i del seu origen, abans d'iniciar la visita.

El projecte inicial va ésser elaborat pel Taller de Projectes i Museologia de la Universitat de Barcelona, dirigit pel doctor Joan Santacana.

Els treballs han estat possibles gràcies als ajuts de l'Institut Municipal d'Acció Cultural i de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.

De manera paral·lela, el Museu Arxiu ha procedit al condicionament de la cripta dels Dolors, amb la intervenció de l'empresa Construcciones Moreno Díaz e Hijos SL, de Mataró.

COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DEL MUSEU

Els dos museus mataronins, el Museu de Mataró i el Museu Arxiu de Santa Maria, el passat dia 18 de maig, a l'estatge del Museu Arxiu, commemoraren conjuntament la diada amb la conferència «Bàndols i bandositats al Maresme al segle XVI», a càrrec de l'historiador Benet Oliva i Ricós.

A més, a l'entorn de la diada, organitzaren visites comentades als dos museus.

També va fer-ho la Fundació Jaume Vilaseca, promotora del Museu Tèxtil de Mataró.

El Museu Arxiu exposà com a joia del museu un petit àngel, o *putti* (segle XIX), obra de l'escultor mataroní Damià Campeny, recentment restaurat, i el Museu de Mataró un dibuix a llapis carbó i llapis clarió, sobre paper cansó (1944), de Jordi Arenas i Clavell, que serví de model per a una de les teles de l'altar major de Santa Maria.

OBRES DE RESTAURACIÓ A SANTA MARIA

El passat mes de juny van finalitzar els treballs iniciats durant l'any 2008, que consistien en la renovació de la instal·lació elèctrica general de l'edifici i la supressió de les antigues línies elèctriques que transcorrien vistes, l'anomenada «guitarra», per l'espai del sota-coberta; a la vegada, es va obrir un nou pas d'accés a la cornisa, des de la sala de manxes de l'orgue.

Aquest mes d'octubre començarà una nova fase de les obres, la intervenció sobre la cúpula del creuer de Sant Josep, que consistirà en la renovació de teulades i canals en tota la zona, i intentarà de resoldre el greu problema de la presència de coloms a l'indret.

Les obres són i han estat possible gràcies a les aportacions de la Generalitat de Catalunya, de l'Ajuntament de Mataró i de la Caixa d'Estalvis Laietana.

Els treballs de les línies elèctriques han anat a càrrec de l'empresa Elecma SL, i els del ram de paleta han estat executats per Construcciones Moreno Díaz e Hijos S.L., totes dues empreses de Mataró.

L'arquitecte Agàpit Borràs i Plana ha redactat els projectes, i la direcció de les obres és a càrrec de l'esmentat arquitecte i de l'aparellador Joan Valls i Casanovas.

EXPOSICIÓ VISIONS DE MATARÓ (1980-1995), FOTOGRAFIES HOMENATGE A MIQUEL SALA I GIRBAL

Inauguració de l'exposició *Visions de Mataró*.
Fotografia Joan Castellà. MASMM.

S'inaugurà el divendres dia 17 de juliol i restarà oberta fins al 17 d'aquest mes d'octubre.

Miquel Sala i Girbal, recentment traspasat, era membre de l'equip del Museu Arxiu, des del moment de constitució del grup, entre els anys 1974 i 1976.

I, com que era un fotògraf excel·lent, es pot dir que era el fotògraf oficial del grup, ja que documentava actuacions, activitats, patrimoni cultural, vida ciutadana...

Una de les sèries importants que en Miquel Sala aportà al Museu Arxiu resumeix l'evolució urbana de la ciutat i les grans transformacions experimentades entre els anys 1980 i 2000, que, a més, és un document històric remarcable.

L'equip del Museu Arxiu ha reposat l'exposició en homenatge al seu autor. I hi ha incorporat alguna fotografia actual, feta per Joan Castellà i Oliva, que completa i arrodoneix les imatges d'en Miquel Sala.

En la inauguració de l'exposició, la família d'en Miquel Sala va indicar que donaria al Museu Arxiu tota la seva obra fotogràfica.

NOTÍCIA DE DONATIUS REBUTS

La família Riera i Soler ha donat a l'arxiu documentació de la Cooperativa de Transports de Mataró, formada pels transportistes mataronins, l'any 1936, a can Soler dels Carros del carrer de Sant Antoni. Comprèn un exemplar dels estatuts, una llibreta de fons individuals, el carnet de soci del senyor Manuel Soler Maruny, llibres de comptes i diversos.

També han ingressat al fons del Museu dues petites imatges (segle XIX), una de la Mare de Déu dels Dolors i l'altra que representa l'Oració a l'Hort. Han estat donades per la senyora Mercè Garcia Jordana, que ha lliurat també diversos llibres.

I el senyor Josep Rovira i Puig, membre de l'equip del Museu Arxiu, ha donat la seva col·lecció de diccionaris de la llengua catalana antiga, un total de cent quaranta-quatre volums.

El Museu Arxiu de Santa Maria ho fa públic i manifesta el seu agraïment.

Col·lecció donada per Josep Rovira i Puig.
Fotografia Joan Castellà. MASMM.

L'OPINIÓ DELS LECTORS

En els *Fulls/94* del Museu Arxiu de Santa Maria, es parla de la Setmana Tràgica i també es fa referència al senyor Josep Abril i Argemí.

Per això, voldria fer unes precisions sobre el que s'ha dit de la mort del Dr. Josep Samsó, rector de Santa Maria, el dia 1 de setembre de 1936, i aportar un testimoni del que va passar aquell dia, quan el senyor Abril era alcalde accidental (per un dia) i sobre els comentaris que li va fer al meu avi, Joaquim Illa Martori, en l'edifici de l'Ajuntament.

Quan, davant de l'Ajuntament, formada la columna Malatesta, tothom cridava que no s'aniria al front sense primer haver mort el rector de Santa Maria, l'alcalde accidental Josep

Abril digué al meu avi, «això no és la manera, això no és la manera».

Segons el meu avi, el senyor Abril no aprovava aquella pretensió, ni de bon tros, i rebutjava aquell fet ignominiós.

Però el més dramàtic del cas és que, per una denúncia d'un veí seu del carrer de Sant Josep, va ser titllat de responsable del fet, condemnat a mort i afusellat.

Relat del meu pare que, dissortadament, també ho va viure.

Joaquim Illa Juandó
Mataró, 24 de setembre de 2009